

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. P.14.1374.F

BELGISCHE STAAT, minister van Justitie, belast met Asiel en Migratie, Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding,

Mr. Elisabeth Derriks, advocaat bij de balie te Brussel,

tegen

M. M.,

Mrs Nicolas Cohen en Charlotte Morjane, advocaten bij de balie te Brussel.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Brussel, kamer van inbeschuldigingstelling, van 13 augustus 2014.

De eiser voert in een memorie die aan dit arrest is gehecht, drie middelen aan.

Raadsheer Françoise Roggen heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Damien Vandermeersch heeft geconcludeerd.

II. FEITEN

Op 18 februari 2011 werd ten aanzien van de verweerder een ministerieel besluit tot terugwijzing genomen. De beroepen tegen die beslissing werden afgewezen.

Op 5 december 2012 werd hem een bevel afgeleverd om het grondgebied te verlaten, met vasthouding met het oog op verwijdering.

De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen heeft bij arrest van 27 februari 2014 het beroep tot nietigverklaring tegen die beslissing verworpen.

Op 15 mei 2014 werd de verweerder een nieuw bevel betekend om het grondgebied te verlaten.

De beroepen bij uiterst dringende noodzakelijkheid die hij vervolgens bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen heeft ingediend en die zowel tegen die laatste beslissing als tegen de beslissing *“tot weigering om zijn verzoek tot opheffing van het ministerieel besluit in overweging te nemen”* zijn gericht, werden verworpen.

Op 23 mei 2014 heeft de verweerder een verzoek tot invrijheidstelling ingediend, gericht tegen het bevel van 15 mei 2014 om het grondgebied te verlaten met vasthouding in een welbepaalde plaats.

Bij arrest van 25 juni 2014 heeft de kamer van inbeschuldigingstelling dat verzoek verworpen, na de wettigheid te hebben vastgesteld van de aan haar onderzoek voorgelegde administratieve beslissingen.

Op 14 juli 2014 werd aan de verweerder een beslissing tot verlenging van zijn hechtenis betekend.

Op 22 juli 2014 heeft hij tegen die beslissing een verzoek tot invrijheidstelling ingediend, dat de raadkamer bij beschikking van 28 juli 2014 niet-ontvankelijk heeft verklaard. Het bestreden arrest, dat uitspraak doet op het hoger beroep van de verweerder, hervormt die beschikking en verklaart het verzoek tot invrijheidstelling ontvankelijk en gegrond.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

De door de verweerder opgeworpen middelen van niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep

Het eerste middel van niet-ontvankelijkheid is afgeleid uit artikel 31 Voorlopige Hechteniswet. Volgens de verweerder blijkt uit die bepaling, die op grond van artikel 72, vierde lid, Vreemdelingenwet van toepassing is, dat alleen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen de beslissingen waarbij de voorlopige hechtenis wordt gehandhaafd.

Artikel 72 Vreemdelingenwet, dat geen melding maakt van het cassatieberoep, heeft alleen betrekking op de onderzoeksprocedure van de daarin bepaalde beroepen bij de rechterlijke macht, waarover de onderzoeksgerechten uitspraak doen. Die bepaling verwijst noodzakelijk naar de wet betreffende de voorlopige hechtenis die op het ogenblik van de afkondiging van de wet van 15 december 1980 van kracht was, met name de wet van 20 april 1874, die geen enkele bepaling bevatte betreffende het cassatieberoep, dat volgens de regels van het Wetboek van Strafvordering werd ingesteld.

De Voorlopige Hechteniswet, die een hoofdstuk wijt aan het cassatieberoep, heeft artikel 72 Vreemdelingenwet niet gewijzigd. Bijgevolg kan, niettegenstaande de inwerkingtreding van de Voorlopige Hechteniswet, cassatieberoep worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat de invrijheidstelling van een vreemdeling beveelt, aangezien dat cassatieberoep door de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering wordt geregeld.

Het middel van niet-ontvankelijkheid kan niet worden aangenomen.

Subsidiair verzoekt de verweerder het Hof om het Grondwettelijk Hof twee prejudiciële vragen te stellen over artikel 72 Vreemdelingenwet, betreffende het verschil in behandeling naargelang de cassatieprocedure betrekking heeft op een vreemdeling die administratief is aangehouden dan wel op een in verdenkinggestelde die onder aanhoudingsbevel is geplaatst.

Krachtens artikel 26, § 3, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof is een rechtscollège er niet toe gehouden een prejudiciële vraag te stellen ingeval de vordering spoedeisend is en de uitspraak over de vordering slechts een voorlopig karakter heeft, behalve wanneer ernstige twijfel bestaat over de verenigbaarheid van een wet, een decreet of een in artikel 134 Grondwet bedoelde regel met een van de in paragraaf 1 bedoelde regels of artikelen van de Grondwet en geen vraag of beroep met hetzelfde onderwerp bij het Hof aanhangig is.

Een vreemdeling die van zijn vrijheid is beroofd met het oog op zijn terugwijzing en een inverdenkinggestelde wiens hechtenis wordt gehandhaafd om redenen van openbare veiligheid, bevinden zich niet in een vergelijkbare toestand.

Bij gebrek aan twijfel in de zin van de voormelde bepaling, is het Hof er niet toe gehouden de voorgestelde vragen te stellen.

Er is geen grond om de prejudiciële vragen te stellen.

Het tweede middel van niet-ontvankelijkheid steunt op de wet van 20 april 1874 betreffende de voorlopige hechtenis. De verweerder voert aan dat, volgens de rechtspraak van het Hof van Cassatie van vóór de wet van 20 juli 1990, het cassatieberoep tegen een arrest waarbij de voorlopige hechtenis wordt opgeheven niet ontvankelijk was en dat de Belgische Staat, die gelijkgesteld moet worden met een burgerlijke partij en die, te dezen, geen partij was in de rechtspleging voor de kamer van inbeschuldigingstelling, geen cassatieberoep kan instellen.

Artikel 72, vierde lid, van de wet van 15 juni 1980, sinds de wijziging ervan bij artikel 6, 2°, van de wet van 10 juli 1996 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 en bij artikel 204, 2°, van de wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, staat de minister of zijn gemachtigde toe om hoger beroep in te stellen tegen alle beschikkingen van de raadkamer die uitspraak doen over een verzoek tot invrijheidstelling.

Daaruit volgt dat het hoger beroep van de Belgische Staat hetzelfde doel heeft als het hoger beroep dat het openbaar ministerie kan instellen, vermits het strekt tot handhaving van de administratieve beslissing van vrijheidsberoving gekoppeld aan een bevel om het grondgebied te verlaten. Aangezien de Belgische Staat aldus

niet kan worden gelijkgesteld met een burgerlijke partij, heeft hij net als het openbaar ministerie de hoedanigheid om cassatieberoep in te stellen tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling die de invrijheidstelling van de vreemdeling beveelt.

Ten slotte ontzegt de omstandigheid dat de Belgische Staat geen partij was voor de instantie in hoger beroep, laatstgenoemde niet de mogelijkheid om cassatieberoep in te stellen.

Het middel van niet-ontvankelijkheid kan niet worden aangenomen.

Eerste middel

Eerste onderdeel

Het middel verwijt het arrest dat het de beslissing van 14 juli 2014 tot verlenging van de vasthouding van de verweerder onwettig verklaart wegens de onwettigheid van het bevel van 15 mei 2014 om het grondgebied te verlaten, aangezien dat bevel gegrond is op een onwettig ministerieel besluit van terugwijzing, ofschoon de kamer van inbeschuldigingstelling reeds bij arrest van 25 juni 2014 uitspraak had gedaan over de wettigheid van dat bevel om het grondgebied te verlaten.

De kamer van inbeschuldigingstelling, die uitspraak deed over het verhaal van de verweerder tegen de jegens hem op 15 mei 2014 genomen maatregel van vrijheidsberoving, heeft in haar arrest van 25 juni 2014 geoordeeld dat het bevel van 15 mei 2014 om het grondgebied te verlaten waarop de vrijheidsberovende maatregel was gegrond, overeenkomstig de wet was genomen.

Aangezien de kamer van inbeschuldigingstelling reeds definitief over dat punt uitspraak had gedaan, heeft de kamer van inbeschuldigingstelling haar macht overschreden en artikel 19 Gerechtelijk Wetboek geschonden door opnieuw de wettigheid te onderzoeken van het bevel van 15 mei 2014 om het grondgebied te verlaten, naar aanleiding van het hoger beroep tegen de verlenging van de vrijheidsberovende maatregel.

In zoverre is het middel gegrond.

De overige middelen, die niet tot cassatie zonder verwijzing kunnen leiden, behoeven geen antwoord.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest.

Laat de kosten ten laste van de Staat.

Verwijst de zaak naar het hof van beroep te Brussel, kamer van inbeschuldigingstelling, anders samengesteld.

Aldus geoordeeld door het Hof van Cassatie, tweede kamer, te Brussel, door afdelingsvoorzitter Frédéric Close, de raadsheren Benoît Dejemepe, Pierre Cornelis, Gustave Steffens en Françoise Roggen, en in openbare terechtzitting van 10 september 2014 uitgesproken door afdelingsvoorzitter Frédéric Close, in aanwezigheid van advocaat-generaal Damien Vandermeersch, met bijstand van griffier Tatiana Fenaux.

Vertaling opgemaakt onder toezicht van raadsheer Alain Bloch en overgeschreven met assistentie van afgevaardigd griffier Véronique Kosynsky.

De afgevaardigd griffier,

De raadsheer,